

नेपाल राष्ट्र बैंक

बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

केन्द्रीय कार्यालय
बालुवाटार, काठमाडौं
फोन : ४११४०७
फ्याक्स : ४१४५५२
E-mail : <bkpromot@htp.com.np>
Web Sites : www.nrb.org.np
टेलिग्राम : "रावा"
टेलेक्स : २२०७ रावा एनपी
पोष्ट बक्स : ७३

पत्र संख्या : बै.वि.नि.वि./नीति/परिपत्र/३३/०६४/६५

मिति : २०६५/०१/०३

इजाजतपत्र प्राप्त सम्पूर्ण बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु,

महाशय,

यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त बैंक वा वित्तीय संस्थाको चुक्ता पूँजीको १ प्रतिशत वा सोभन्दा कम शेयर लिएका संस्थापक शेयरधनीहरुको नाममा रहेको संस्थापक शेयर प्रचलित ऐन कानून तथा देहायका शर्तहरुको अधिनमा रहि विद्यमान संस्थापकहरुबीच वा अन्य व्यक्ति वा संस्थालाई खरिद/विक्री गर्नको लागि यस बैंकको स्वीकृति लिई रहनु नपर्ने तर एक प्रतिशत भन्दा बढी शेयर धारण गरेका संस्थापक शेयरधनीहरुको हकमा भने यस प्रयोजनको लागि संस्थापक शेयर खण्डकृत गरी एक प्रतिशत वा सो भन्दा कम गरी यस्तो सुविधा उपयोग गर्न नपाउने र एक प्रतिशत भन्दा बढी रकमको संस्थापक शेयर धारण गरेका संस्थापक शेयरधनीहरुको हकमा भने साविक व्यवस्था बमोजिम नै संस्थापक शेयर खरिद/विक्री सम्बन्धी स्वीकृति यस बैंकबाटै प्रदान गर्ने गरी नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ७९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी देहाय बमोजिमको निर्देशन जारी गरिएको छ ।

१. संस्थापक शेयरधनीहरुको मृत्यु भएको, वा प्रचलित कानून बमोजिम पारिवारिक अंशवण्डा भएमा वा अदालतको आदेश भएको अवस्थामा सम्बन्धित हकवालालाई प्रचलित कानून बमोजिम हस्तान्तरण गर्न सकिने।
२. मृत्यु भई वा प्रचलित कानून बमोजिम पारिवारिक अंशवण्डा हक हस्तान्तरण भएको अवस्थामा बाहेक संस्थापक शेयरधनीले आफ्नो संस्थापक शेयर हस्तान्तरण गर्दा विद्यमान संस्थापक शेयरधनीलाई नै प्राथमिकता दिनुपर्ने । विद्यमान संस्थापक शेयरधनीहरुले उक्त शेयर खरिद गर्न नचाहेमा सोको लिखित जानकारी बैंक तथा वित्तीय संस्थाले प्राप्त गरी अन्य समूह वा वाह्य व्यक्ति/संस्थालाई वेचविखन गर्न सकिने । सम्पूर्ण संस्थापकहरुको लिखित सहमति लिन सम्भव नभएमा सम्बन्धित बैंक/वित्तीय संस्था मार्फत राष्ट्रियस्तरको पत्रिकामा कम्तीमा ३५ दिनको सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी जानकारी गराउने र सो अवधिभित्र कसैले खरिद गर्न चाहेको लिखित जानकारी पेश हुन नआएमा मात्र प्रचलित कानूनको अधीनमा रही अन्य व्यक्ति/संस्थालाई विक्री गर्न सकिने ।
३. संस्थापक समूहको शेयर खरिद गर्ने व्यक्ति/संस्थालाई सोही संस्थापक समूहमा समावेश गर्नुपर्ने । एउटा बैंक तथा वित्तीय संस्थाको शेयर यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त क, ख र ग वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु र सहकारी संस्थाहरुले खरिद गर्न नपाउने ।
४. देहायको व्यक्ति/संस्था संस्थापक शेयर खरिद/विक्री गर्ने कार्यमा सहभागी हुन नपाउने,
  - बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ९ र ११ बमोजिम तोकिएको अवधि र शर्त पूरा नगरेको,
  - बैंक वा वित्तीय संस्थाबाट जारी भएको शेयरको माग रकम चुक्ता/भुक्तानी नगरेको,
  - कुनै बैंक वा वित्तीय संस्थाको कामकारवाहीमा बेइमानी वा बदनियत गरेको कुरा अदालतबाट प्रमाणित भएको,
  - कर्जा सूचना केन्द्र लिमिटेडको कालोसूचीमा समावेश भएको वा फुकुवा भएको मितिले कम्तीमा ३ वर्ष नपुगेको,
  - सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थाको लेखापरीक्षक, कानूनी वा अन्य सल्लाहकार रहेको,

नेपाल राष्ट्र बैंक

बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

केन्द्रीय कार्यालय
बालुवाटार, काठमाडौं
फोन : ४११४०७
फ्याक्स : ४१४५५२
E-mail : <bkpromot@htp.com.np>
Web Sites : www.nrb.org.np
टेलिग्राम : "रावा"
टेलेक्स : २२०७ रावा एनपी
पोष्ट बक्स : ७३

- सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थासंग कुनै किसिमको ठेक्का पट्टा, वित्तीय स्वार्थ रहेको वा कर्जा कारोवार गरिरहेको,
  - पछिल्लो आ.व. को कर चुक्ता नगरेको वा लेखा नम्बर नियमित नगरेको,
  - धितोपत्र दलाल वा बजार निर्माता रहेको,
  - संस्थापक शेयर खरिद/विक्री पछि कायम हुन आउने कुल संस्थापकहरूमध्ये एक तिहाई सदस्यहरू स्नातक वा सो सरहको योग्यता प्राप्त हुनुपर्नेमा सो अवस्था विद्यमान रहन नसक्ने देखिएको,
  - यस बैंकले तोकेको ढाँचा सहितको निवेदन पेश नगरेका र प्रचलित कानूनले अयोग्य ठहर गरेको ।
५. संगठित संस्थाले शेयर खरिद गर्ने भएमा उक्त संस्थाको कार्य/उद्देश्यमा शेयर खरिद/विक्री गर्न पाउने/नपाउने एकिकन गरी विगत २ आर्थिक वर्षदेखि संचालन मुनाफामा रहेको वित्तीय विवरण एकिकन गरेर मात्र विक्री गर्नुपर्ने । साथै, उक्त संगठित संस्थाको संचालकहरू समेत कर्जा सूचना केन्द्र लिमिटेडको कालोसूचीमा समावेश नभएको हुनुपर्ने ।
६. कुनै व्यक्ति फर्म, कम्पनी, एकाघर परिवार वा संगठित संस्थाबाट संस्थापक शेयरमा लगानी गर्दा यस बैंकबाट इजाजतपत्र प्राप्त कुनै १ (एक) बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बढीमा १५ प्रतिशत र अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा चुक्ता पूँजीको बढीमा १ प्रतिशतसम्म मात्र लगानी गर्न सक्ने व्यवस्था रहेको हुँदा सो सम्बन्धी अवस्था सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थाले एकीन गरेपछि मात्र संस्थापक शेयर खरिद/विक्री कार्य हुनसक्ने ।
७. माथि बुँदा ४, ५ र ६ मा उल्लिखित अवस्था पूरा भए नभएको वारे सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थाको संचालक समितिले आफ्नै एकीन गरेर मात्र संस्थापकहरूको स्वामित्व लगत कितावमा परिवर्तन गराउनु पर्ने । संस्थापक शेयर खरिद/विक्री सम्बन्धी स्वीकृत सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थाको सञ्चालक समितिले नै प्रदान गर्न सक्ने ।
८. शेयरधनीहरूले खरिद/विक्री गर्ने संस्थापक शेयरको मूल्य र सम्बन्धित निकायहरूमा लाग्ने कर दस्तुर, सेवा शुल्क प्रचलित कानून बमोजिम हुने ।
९. चुक्ता पूँजीको १ प्रतिशतभन्दा बढी संस्थापक शेयर धारण गरेको अवस्थामा त्यस्तो शेयर टुक्रा टुक्रा गरी वा एकमुष्ट विक्री गर्नु परेको खण्डमा शेयर विक्री/हस्तान्तरण वा नामसारी सम्बन्धी प्रकृया नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सो सम्बन्धी स्वीकृति प्राप्त भएपछि मात्र अधि बढ्ने ।
१०. कुनै बैंक वा वित्तीय संस्थामा संस्थापक शेयर धितो राखी कर्जा लिएको अवस्थामा कर्जा असूलीका पर्याप्त उपायहरू अवलम्बन गर्दा समेत उक्त कर्जा असूल उपर हुन नसकी उक्त संस्थापक शेयर नै जफत गर्नु पर्ने अवस्था सिर्जना हुन गएको अवस्थामा र प्रचलित कानून बमोजिम बैंक वा वित्तीय संस्थाको संस्थापक शेयर विक्री गर्नु पर्ने बाध्यात्मक अवस्थामा शेयर संख्या र औचित्यका आधारमा जफत गरिएको/बाध्यात्मक रूपमा विक्री गर्नु पर्ने उक्त संस्थापक शेयर विक्री गर्नका लागि खरिदकर्ताको पहिचान गर्ने सम्बन्धमा देहायको प्रकृया अवलम्बन गर्न सकिनेछ :
- संस्थापक शेयर सार्वजनिक सूचना गरी बोलकबोल (गोप्य सिल्डटेण्डर) को माध्यमबाट प्रचलित कानून र नेपाल राष्ट्र बैंकको नीति एवं निर्देशन विपरीत नहुने गरी सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थाका विद्यमान संस्थापक शेयरधनी लगायत अन्य इच्छुक व्यक्ति,

नेपाल राष्ट्र बैंक

बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

केन्द्रीय कार्यालय
बालुवाटार, काठमाडौं
फोन : ४११४०७
फ्याक्स : ४१४५५२
E-mail : <bkpromot@htp.com.np>
Web Sites : www.nrb.org.np
टेलिग्राम : "रावा"
टेलेक्स : २२०७ रावा एनपी
पोष्ट बक्स : ७३

फर्म कम्पनी तथा संगठित संस्थालाई विक्री गर्न खरीदकर्ता छनौट गर्न सकिने,

- प्रचलित कानून तथा विद्यमान निर्देशनमा भएको व्यवस्था बमोजिम यसरी संस्थापक शेयर खरिद गर्ने खरीदकर्ता संस्थापक समूहमा नै पर्ने व्यहोरा समेत जानकारी गराउने । संस्थापक शेयर खरीदकर्ता पहिचान भईसकेपछि चुक्ता पूँजीको १ प्रतिशतभन्दा घटी संस्थापक शेयर धारण गर्ने संस्थापक शेयरधनीको संस्थापक शेयरको हकमा माथि (क) मा उल्लेखित प्रकृत्या अपनाई शेयर विक्री वा नामसारी गर्नुपर्ने । तर, चुक्ता पूँजीको १ प्रतिशतभन्दा बढी शेयर स्वामित्व धारण गरेको अवस्थामा शेयर विक्री/हस्तान्तरण वा नामसारी सम्बन्धी प्रकृत्या नेपाल राष्ट्र बैंकबाट सो सम्बन्धी स्वीकृति प्राप्त भएपछि मात्र अधि बढ्ने ।

११. संस्थापक शेयर विक्रेता कर्जा सूचना केन्द्र लिमिटेडको कालोसूचीमा सूचीकृत रहिरहेको भए त्यस्तो संस्थापक शेयर विक्रीबाट प्राप्त हुन आउने रकम अनिवार्य रूपमा कर्जा चुक्ता गर्ने प्रयोजनका लागि उपयोग गर्नु पर्नेछ।
१२. उल्लिखित व्यवस्थाको अधीनमा रही शेयर खरिद/विक्री गरी नयाँ कायम भएका संस्थापक शेयरधनीहरु सहितको अद्यावधिक विवरण १५ दिनभित्र यस बैंक समक्ष पेश गर्नुपर्ने ।
१३. माथि उल्लेखित प्रकृत्या नपुऱ्याई संस्थापक शेयर खरिद विक्री गरिएको अवस्थामा देहायका कारवाही हुने छन् :
  - बैंक वा वित्तीय संस्था: नेपाल राष्ट्र बैंक, ऐन २०५८ को दफा १०० बमोजिम सचेत गराउने लगायतका अन्य कारवाही । विक्रेता संस्थापक शेयरधनीका हकमा जुन बैंक वा वित्तीय संस्थाको संस्थापक शेयर हो सोही बैंक वा वित्तीय संस्थाले जफत गर्न सक्ने ।
  - खरिद/विक्रीकर्ता : नयाँ संस्थापना हुने बैंक वा वित्तीय संस्थाको संस्थापक शेयरमा लगानी गर्न र कुनै पनि इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाको सञ्चालकको रूपमा रहन खरिद/विक्री गरेको मितिले ५ वर्षसम्म योग्य नहुने ।
१४. प्रचलित ऐन, कानून र यस बैंकबाट जारी गरिएका नीति निर्देशनहरुमा कुनै परिमार्जन भएमा सोही बमोजिम उल्लिखित व्यवस्थामा परिमार्जन भएको मानिने ।

भवदीय,

(केशवराज आचार्य)
निर्देशक

बोधार्थ :

१. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, बैंक सुपरिवेक्षण विभाग ।
२. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, वित्तीय संस्था सुपरिवेक्षण विभाग ।
३. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग ।
४. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, अनुसन्धान विभाग ।
५. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, राष्ट्र ऋण व्यवस्थापन विभाग ।
६. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, कानून महाशाखा ।
७. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, जिल्ला स्थित कार्यालयहरु ।
८. श्री नेपाल बैंकर्स संघ, हेरिटेजप्लाजा, काठमाण्डौं ।